

Giới thiệu môn học

L1: 17/10/2017

Chính sách công & Chuyển hóa thành vấn đề pháp luật

“Scarcely any political question arises that is not, sooner or later, transformed into a legal question.”

Alexis de Tocqueville, *Democracy in America* (1838)

Chính sách công & Luật

- ❑ Các lựa chọn chính sách công phải được chuyển hóa thành các hình thức pháp luật phù hợp mới có hiệu lực thi hành;
- ❑ Luật pháp có thể tác động (tích cực hoặc tiêu cực) vào quy trình thảo luận và lựa chọn chính sách;
- ❑ Việc tổ chức thực hiện, đánh giá chính sách công cần tới các quy trình pháp luật tương ứng;

Mục đích của môn học: Góp phần vào Chuẩn đầu ra

- ❑ **Kiến thức:** Tầm nhìn quốc tế và Thực tiễn Việt Nam: Hiểu biết quy trình chính sách và pháp luật tương tác như thế nào.
 - ❑ Quy trình chính sách là gì?
 - ❑ Quy trình chuyển hóa chính sách thành luật diễn ra như thế nào?
 - ❑ Những ai tác động vào quá trình đó, nếu muốn tác động phải làm thế nào?
 - ❑ Có chính sách xong rồi, thì pháp luật góp phần giám sát c/s ra sao?
- ❑ **Kỹ năng:** Đọc hiểu, Truyền thông, Tự nghiên cứu
- ❑ **Thái độ:** Cẩn trọng và chuyên nghiệp trong phân tích chính sách

Tài liệu đọc bắt buộc: Vì sao nên đọc những thứ này?

- ❖ **Nguyễn Sĩ Dũng** (2017), *Bàn về Quốc hội và những thách thức của khái niệm*, CTCP Sách Omega và NXB Chính trị Quốc gia
- ❖ **Pat Libby** (2012), *The Lobbying Strategy Handbook*, (các Chương **1, 4, 5-12**).
- ❖ **Oleszek** (2016), *Congressional Procedures and the Policy Process*, các Chương: **1, 3, 5, 9**
- ❖ **Weingast** 2010, *Why Developing Countries Prove So Resistant to the Rule of Law*, bản dịch
- ❖ **C. Milhaupt, K. Pistor**, *Law and Capitalism*, University of Chicago, 2008, Chương 2, bản dịch
- ❖ **Ann Seidman**, *Xem xét dự án luật: Cẩm nang cho các nhà lập pháp*, NXB CTQG, HN, 2004
- ❖ **Truong Thien Thu**, Ranjith Perera, *Intermediate levels of property rights and the emerging housing market in HCM City, Vietnam*, Land Use Policy 28 (2010) 124-138, bản dịch
- ❖ **Tom Ginsburg**, *Judicial Independence in East Asia: Lessons for China*, in Randall Peerenboon, *Judicial Independence in China*, Cambridge University Press 2010, pp 247-259, bản dịch
- ❖ **Randall Peerenboon**, *Báo cáo nghiên cứu về quản lý tòa án ở Trung Quốc*, UNDP-Ban chỉ đạo cải cách tư pháp, 2011
- ❖ **World Bank**, *Báo cáo phát triển Việt Nam 2010: Thể chế hiện đại*, Chương 5, tr 85-103, World Development Report 2017.

Đọc thêm

- ❖ **Hoàng Thế Liên** (Chủ biên) (2011), *Sổ tay soạn thảo, thẩm định, đánh giá tác động của VBQPPL*, NXB Tư pháp 2011.
- ❖ **UNDP**/Ủy ban trao quyền pháp lý cho mọi người, *Pháp luật cho mọi người*, NXB Tư pháp, HN 2011 (sách dịch từ tiếng Anh), Tập I, II.
- ❖ **Tùy theo chủ đề quan tâm** học viên sưu tầm và đọc thêm tài liệu liên quan:
 - Nghị quyết của HĐND
 - Quyết định của UBND
 - Các văn bản chỉ đạo điều hành khác

Văn bản pháp luật TW và địa phương

- ❖ Hiến pháp (HP 2013)
- ❖ Luật Tổ chức chính quyền địa phương (Luật TCCQĐP 2015)
- ❖ Luật Ngân sách (Luật NS 2015)
- ❖ Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật (Luật VBQPPL 2015)
- ❖ Văn pháp pháp quy của địa phương (TPHCM)
 - Nghị quyết của HĐND
 - Quyết định của UBND
 - Các văn bản chỉ đạo điều hành khác

Nguồn văn bản online

- ❖ <http://vanban.chinhphu.vn/portal/page/portal/chinhphu/hethongvanban>
- ❖ <http://congbao.chinhphu.vn/>
- ❖ <http://congbao.hochiminhcity.gov.vn/>
- ❖ Quốc hội: cơ sở dữ liệu luật Việt Nam: <http://vietlaw.gov.vn/LAWNET/>
- ❖ Bộ Tư pháp, văn bản luật: <http://www.moj.gov.vn/pages/vbpq.aspx>
- ❖ Các bản án đã công bố: <https://congbobanan.toaan.gov.vn/>
- ❖ Dự thảo luật: <http://duthaoonline.quochoi.vn/> ; www.vibonline.com.vn
- ❖ Tạp chí Nghiên cứu lập pháp: <http://www.nclp.org.vn/>

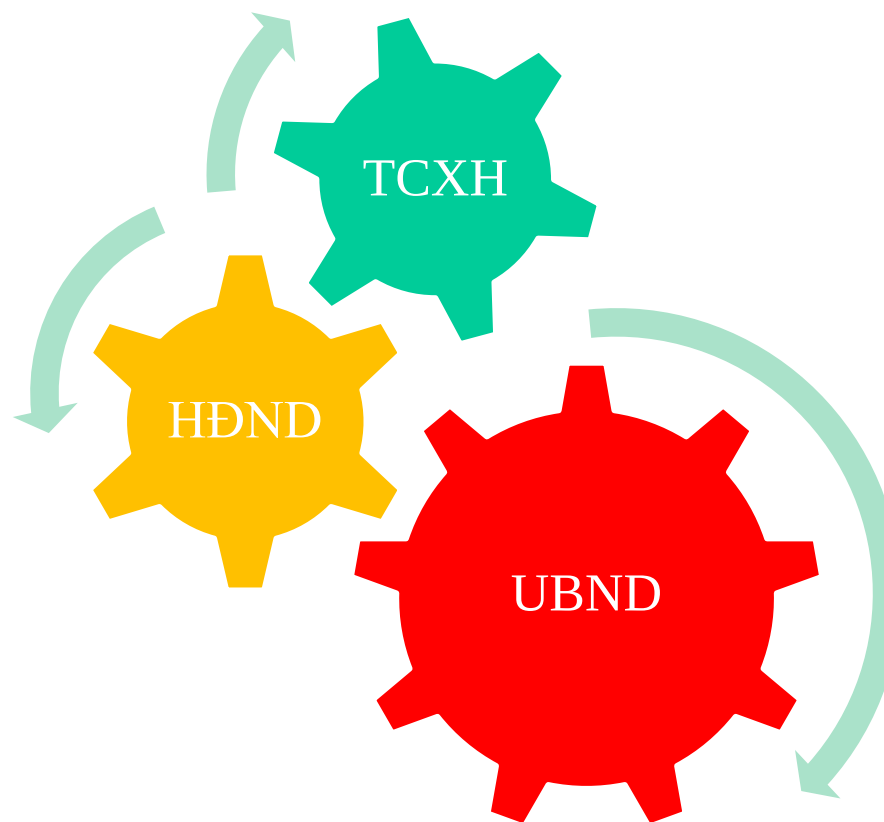
Ý tưởng của môn học: Phát triển tư duy người học

- ❖ Đọc Nguyễn Sĩ Dũng (2017) => Bối cảnh Việt Nam
- ❖ Đọc Libby (2012) => Quy trình chính sách và sự tham gia của các nhân tố
- ❖ Đọc Oleszek: Quy trình chính sách và Quy trình lập pháp
- ❖ Pháp luật và tổ chức thực hiện chính sách => Các tình huống minh họa
 - Sở hữu
 - Cạnh tranh
 - Hình sự
- ❖ Các bài đọc hàn lâm: Vai trò của pháp luật thúc đẩy phát triển
- ❖ Giám sát thực hiện chính sách, Vai trò của tư pháp

Ý tưởng của môn học: Phát triển kỹ năng của người học

1. TPHCM, Địa phương của anh chị đang đứng trước những vấn đề chính sách gì? Từ góc độ công chức (Chính quyền), đại diện của dân (Cơ quan dân cử) và các nhóm xã hội (NGO, DN, Báo chí) anh chị quan tâm đến c/s gì?
2. Nhóm họp thành các nhóm, (ấn định 06 nhóm)
3. Thảo luận để đề xuất các chính sách ưu tiên, thúc đẩy cộng đồng quan tâm tới vấn đề của mình.
4. Xác lập ưu tiên và chuẩn bị tài liệu của từng nhóm
5. Xác lập quy tắc điều hành các Phiên thảo luận/điều trần tại Ban kinh tế-ngân sách
6. Tiến hành các Phiên thảo luận, Bỏ phiếu (có thể live-stream), quay video

Phiên điều trần tại Ban Kinh tế-Ngân sách HĐND TPHCM

Tham gia 02 Phiên điều trần ngày 01/02/2018

- ❖ Tham gia vào một trong 06 nhóm (02 UBND, 02 HĐND, 02 Hiệp hội DN, Báo chí, Tổ chức XH)
- ❖ Tham gia thảo luận, lựa chọn, xác định ưu tiên 02 Chủ đề chính sách cụ thể tại địa phương;
- ❖ Tham gia quá trình ủng hộ/phản đối/phản biện chuyển hóa chính sách đó thành một Nghị quyết của HĐND TPHCM
 - Thành lập các thể chế tương ứng;
 - Xác định quy tắc hoạt động;
 - Tập hợp tư liệu và soạn thảo:
 - *Dự thảo các Tờ trình, Nghị quyết, Văn bản hỗ trợ;*
 - *Dự thảo các Ý kiến thẩm định, Ý kiến phản biện, Đề xuất chỉnh sửa, Bài báo vận động c/s*
 - Tiến hành Phiên điều trần 01 vào Buổi sáng, 01 vào Buổi chiều

Kiểm tra đánh giá học viên

- ☐ 03 Bài kiểm tra (đọc hiểu/Memos): 15%
- ☐ 01 Bài kiểm tra khái niệm (10/50 khái niệm cơ bản): 05%
- ☐ Thi giữa kỳ 60 phút (01 cho cả lớp/01 lựa chọn) 25%
- ☐ Chuyên cần, Tham gia Tình huống mô phỏng: 25%
 - ☐ Trả lời trên lớp: 05%
 - ☐ Tham gia đóng vai
 - ☐ Các sản phẩm viết của 06 nhóm
- ☐ Tiểu luận kết thúc môn của từng học viên: 30%
 - ☐ Đăng ký chủ đề viết Tiểu luận (đạt/không đạt)
 - ☐ Nộp đề cương sơ bộ/ Đề cương chi tiết (05%)
 - ☐ Nộp Tiểu luận chậm nhất vào ngày 01/03/2018

03 Bài tập kiểm tra bài đọc

- ❖ Có 03 bài tập (BT), học viên tự soạn ở nhà, nộp muộn nhất 8.20 các ngày T5:
 - BT1: 02/11/2017
 - BT2: 23/11/2017
 - BT3: 21/12/2017
- ❖ BT4: 11/01/2018 (Lingo Quiz tại lớp)
- ❖ Yêu cầu:
 - Tập viết cô đọng, ngắn nhất như có thể, mỗi bài tối đa 500 chữ;
 - Tập tóm tắt bài đọc, liên hệ với thực tế công tác (reflection);
 - Tập trình bày chuyên nghiệp

Quan sát & Lựa chọn chủ đề Tiểu luận kết thúc môn học

- ❑ Yêu cầu về dung lượng: 10 trang (3000 chữ $\pm$ 10%), nộp chậm nhất 01/03/2018
- ❑ Yêu cầu về nội dung:
 - ❑ Thảo luận các khía cạnh pháp luật liên quan đến xây dựng, thực thi chính sách mà học viên quan tâm (ở địa phương, ngành, hoặc TW);
 - ❑ Đảm bảo các yêu cầu học thuật của một Bài phân tích chính sách;
 - ❑ Quy trình: Chọn chủ đề => Lập đề cương => Viết bài
 - ❑ Gợi ý: FINER = (**F** + **I** + **N** + **E** + **R**)

Tiến độ thực hiện Tiểu luận kết thúc môn học

- ❖ Học viên nộp muộn nhất 8.20 các ngày T5 những sản phẩm sau:
 - Ý tưởng nghiên cứu: 09/11/2017 (một trang)
 - Đề cương sơ bộ: 14/12/2017 (hai trang)
 - Đề cương chi tiết: 16/01/2018 (ba trang)
 - Nộp bài cuối cùng: 01/03/2018 (mười trang)

Quan sát & Lựa chọn chủ đề Tiểu luận kết thúc môn học

- ❑ Yêu cầu về dung lượng: 10 trang (3000 chữ $\pm$ 10%), nộp chậm nhất 01/03/2018
- ❑ Yêu cầu về nội dung:
 - ❑ Thảo luận các khía cạnh pháp luật liên quan đến xây dựng, thực thi chính sách mà học viên quan tâm (ở địa phương, ngành, hoặc TW);
 - ❑ Đảm bảo các yêu cầu học thuật của một Bài phân tích chính sách;
 - ❑ Quy trình: Chọn chủ đề => Lập đề cương => Viết bài
 - ❑ Gợi ý: FINER = (**F** + **I** + **N** + **E** + **R**)

Một vài gợi ý cho MPP'2019

- ❖ Đánh giá chính sách pháp luật đối với các Dự án BOT giao thông, giải thích vì sao các Dự án này thường gây ra các tranh luận đa chiều, và phản đối trong xã hội;
- ❖ Đánh giá chính sách đôi đất lấy hạ tầng;
- ❖ Đánh giá các chính sách pháp luật liên quan đến quản lý nợ công dựa địa phương và TW;
- ❖ Đánh giá các giải pháp tạo nguồn thu bền vững ổn định cho ngân sách các địa phương, kiểm soát chặt chẽ hơn kỷ luật ngân sách ở địa phương;
- ❖ Đánh giá các chính sách pháp luật liên quan đến sử dụng đất, mối liên hệ giữa DN và các hộ dân, cánh đồng mẫu lớn, tích tụ ruộng đất, bồi thường giải phóng mặt bằng;
- ❖ Đánh giá quy trình ngân sách địa phương, kỷ luật thực thi ngân sách địa phương;

Tuần thứ nhất: Làm gì?

- ☐ Đọc bài nghiên cứu về TP HCM (FSPPM 2017)
- ☐ Tự tìm hiểu tình hình kinh tế - xã hội địa phương, ngành mà anh/chị quan tâm
- ☐ Các thách thức phát triển kinh tế - xã hội của địa phương là gì?
- ☐ Anh chị quan tâm đến những vấn đề gì?
- ☐ Các bạn đồng nghiệp có ai quan tâm đến những vấn đề tương tự?
- ☐ Anh chị dự kiến tham gia vào lĩnh vực nào (UBND, HĐND, TCXH)
- ☐ Cho đến ngày 24/10/2017:
 - ☐ Nộp Danh sách sơ bộ 06 nhóm
 - ☐ Đề xuất Bối cảnh, Vấn đề chính sách mà từng nhóm quan tâm